

Č A S O P I S I I Z B O R N I C I

ZBORNİK PRAVNOG FAKULTETA U ZAGREBU, I–XXVII,
Zagreb 1948–1976.

Prvo godište Zbornika Pravnog fakulteta u Zagrebu (ZPF) izišlo je 1948, a drugo 1951. godine. U oba godišta objavljene su samo monografske rasprave. Treće godište, koje je izišlo 1953, dobiva oblik časopisa koji uz priloge iz pravnih i drugih društvenih nauka donosi i osvrtne na sudsku praksu, prikaze domaćih i stranih knjiga i časopisa, fakultetsku kroniku i druge vijesti zanimljive za širi krug pravnika. Zbornik izlazi u četiri godišnja broja. Svi radovi imaju sažetak na jednom stranom jeziku. Suradnici Zbornika većim su dijelom članovi fakultetske nastavne zajednice, ali u njemu surađuju i mnogi drugi znanstveni radnici.

Pažnja ovog prikaza prvenstveno je usmjerena na priloge Zbornika koji se sadržajno odnose na različita pitanja iz novije povijesti države i prava naših naroda. Od ostalih radova objelodanjenih u Zborniku spomenut ćemo niz zanimljivih priloga za teoriju i filozofiju prava, metodologiju pravno-povijesnih znanosti i priloge s područja političkih i ekonomskih znanosti.

Inače najbrojnija grupa radova u Zborniku obrađuje pravnu problematiku iz disciplina koje se predaju na fakultetu. Pri tom se posebna pažnja posvećuje problematici koja je utkana u našu društveno-političku i ekonomsku stvarnost. 1. U prvoj skupini obuhvaćeni su prilozi za noviju povijest države i prava naših naroda. Nekoliko radova odnosi se na razdoblje do 1918. godine. O jačanju jugoslavenskoga nacionalnog pokreta — koji postupno prerasta internopolitički okvir Austro-Ugarsko i dobiva širi politički karakter — piše *F. Čulinović* u prilogu Državnopravni značaj Riječke i Zadarske rezolucije (1, 1957, 52–67). Gledišta *F. Supila* o unutrašnjem uređenju buduće jugoslavenske države prikazuje *H. Sirotković*.¹ Opsežan rad *D. Jankovića*, Oko savezničkog priznanja Jugoslavenskog odbora (3–4, 1967, 290–311) istražuje nastojanje odbora, posebno njegovog predsjednika dra A. Trumbića da postigne savezničko diplomatsko priznanje. Autor se zadržao najprije na prikazu priprema i sondiranju terena za pokretanje pitanja priznanja, zatim na nesuglasicama između odbora i srbijanske vlade, samostalnim istupom odbora kod francuske vlade i konačno otvorenim sukobom sa srbijanskom vladom i neuspjehu odbora. Isti autor obradio je i pitanje odnosa Srpske socijaldemokratske stranke prema jugoslavenskom nacionalnom pitanju za razdoblje 1903–1912. godine.² Istraživanje razdoblja 1918–1941. obuhvaćeno je u nekoliko radova. *F. Čulinović* i *N. Engelsfeld* bave se nekim pitanjima iz razvoja ustavnog sistema stare Jugoslavije.³ O osni-

¹ *H. Sirotković*, Nacrt Frana Supila o federativom uređenju državne zajednice jugoslavenskih naroda (3–4, 1968, 429–441).

² Usp. također *D. Jaković*, Srpska socijaldemokratska stranka prema jugoslavenskom nacionalnom pitanju 1903–1912. (3–4, 1970, 351–355).

³ *F. Čulinović*, Nacionalno pitanje i ustavi stare Jugoslavije, 3–4, 1962, 208–222; *N. Engelsfeld*, Socijalno-gospodarski problemi Vidovdanskog ustava 1921. godine, 3–4, 1970, 369–377.

vanju i značaju Jugoslavenske demokratske lige u političkom životu stare Jugoslavije piše *K. Bastaić* u prilogu, Jugoslavenska demokratska liga i njeni pretходnici (3–4, 1962, 369–377). Potpunijem poznavanju događaja oko pristupanja Jugoslavije Trojnom paktu pridonosi bogato dokumentiran rad *B. Krizmana*, Pristup Jugoslavije Trojnom paktu u proljeće 1941. godine (3–4, 1970, 208–222).

Narednu cjelinu čine radove posvećeni istraživanju razdoblja 1941–1945. godine. U okviru tih istraživanja veća pažnja posvećena je problemima institucionaliziranja tekovina revolucije. U taj sklop ulaze radovi *F. Čulinovića* o stvaranju i izgradnji nove države. U opsežnom prilogu, Postanak Jugoslavenske republike (1, 1948, 5–101), *F. Čulinović* prikazuje sve bitnije historijske momente u stvaranju FNRJ i donosi pravnu analizu svih važnijih akata nove vlasti od Drugog zasjedanja AVNOJ-a do Ustavotvorne skupštine FNRJ. Isti autor objavio je i građu o sudstvu Hrvatske za NOB-a.⁴ O razvitku organa vlasti piše *H. Sirotković*. U prilogu, Drugo zasjedanje ZAVNOH-a (2, 1974, 71–80), autor je opisao političko i organizaciono djelovanje ZAVNOH-a između njegova Prvoga i Drugog zasjedanja, te neposredan tok i političke dokumente Drugog zasjedanja. U drugom prilogu *Sirotković* piše o propisima ZAVNOH-a za izgradnju narodne vlasti u Hrvatskoj.⁵ Isti autor obrađuje i pitanje legaliteta narodnog ustanka u Jugoslaviji 1941–1945. u svjetlu odredaba međunarodnog ratnog prava. Autor pokazuje da je ustanak u Jugoslaviji bio opravdan i na temelju tadašnjih shvaćanja običajnih i pozitivnih normi međunarodnog ratnog prava.⁶

Najbrojnija grupa radova odnosi se na razvoj našega poslijeratnog pravnog sistema. Imajući u vidu da ustavnopravne odredbe čine osnovu cjelokupne oblasti prava, iz te veoma brojne grupe radova izdvojit ćemo samo one posvećene analizi ustavnog sistema SFRJ.

Posebno treba zabilježiti da su u Zborniku br. 2–4, 1963. objavljeni prilozi koji se bave osnovnim odnosima i ustanovama društveno-ekonomskog i političkog sistema u Ustavu SFRJ iz travnja 1963. Izrazita je karakteristika toga Ustava, koji je obuhvatio gotovo sve ključne oblasti života, obimnost odredaba o društveno-ekonomskim odnosima i privrednim ustanovama. Stoga se i većina radova ovog Zbornika bavi osnovnim odredbama Ustava koje se odnose na društveno-ekonomski sistem.⁷ Ostali prilozi priopćuju novine koje ustavni tekstovi nose u pravosudni sistem i najvažnje pravne grane.⁸

⁴ *F. Čulinović*, Propisi o sudstvu Hrvatske za vrijeme NOB-e, 1951, 377–473; *Usp.* također *D. Gjanković*, Ustavopravni razvitak nove Jugoslavije, 2, 1961, 79–89. *Isti*, Stvaranje federalne države Hrvatske, 1964, 2, 71–80; *Isti*, Problem o višedržavnosti jugoslavenske federacije, 3–4, 1955, 119–133.

⁵ *H. Sirotković*, Propisi ZAVNOH-a o organizaciji narodne vlasti u prvoj godini njegova djelovanja, 3–4, 1967, 377–386.

⁶ *H. Sirotković*, Partizanski rat u Jugoslaviji i međunarodno pravo, 3–4, 1970, 405–415.

⁷ *A. Dragičević*, Osnove društveno-ekonomskog sistema socijalističke Jugoslavije (118–124); *Đ. Pribičević*, Socijalistički princip raspodjele prama radu i Ustav SFRJ (125–133); *M. Vedriš*, Ustavni osnovi imovinskog prava (160–169); *B. Perić*, Progres društva i značenje ustava (99–101); *N. Tintić*, Ustavni osnovi uređenja radnih odnosa (188–199).

⁸ *S. Triva*, Novi ustavnopravni okviri za razvitak pravosudnih organa socijalističke Jugoslavije (153–159); *B. Pupiće*, Zakonitost i Ustav SFRJ (134–142); *Z. Šeparović*, Ustavne odredbe značajne za krivično pravo i za suzbijanje štetnih društvenih pojava (177–187); *N. Katičić*, Neka pitanja u vezi s ustavnim propisima o primjeni međunarodnih ugovora (215–223). *Usp.* također *E. Pusić*, Neka pitanja upravljanja ustanovama nakon Ustava iz 1963, ZPF 1964, 1, 5–15.

U Zborniku br. 1, 1971. godine objavljeni su odabrani radovi s Kolokvija o reformi ustavnog sistema SFRJ, koji je održan u Zagrebu na početku prosinca 1970, a kojem su prisustvovali brojni znanstveni i društveno-politički radnici. Ne ulazeći u šire razmatranje sadržaja pojedinih izlaganja, potrebno je istaći da su ona obuhvatila sve najznačajnije institucionalno-političke promjene koje donosi ustavna reforma. U uvodnom izlaganju, V. Bakarić osvjetljava društveno-političke odnose koji su potakli ustavne promjene.⁹ J. Blažević je u svom referatu iznio koncepciju ustavnog uređenja SR Hrvatske.¹⁰ Od ostalih priloga najviše ih se bavi ustavnim promjenama u strukturi federacije. Tako su posebno razmatrana pitanja preraspodjele nadležnosti u zakonodavstvu između federacije i posebnih jedinica, pitanje ekonomske funkcije federacije i republika, neka pitanja samoupravnih mehanizama integracije unutar federalne zajednice i druga pitanja. Posebno je razmatrano i formiranje nove ustanove Predsjedništva SFRJ i njegova položaja unutar ustavnog i političkog sistema.¹¹

U skladu s uvedenom tradicijom i nakon donošenja novog Ustava 1974, Pravni fakultet je organizirao znanstveno savjetovanje i Zbornik br. 2—3, 1974. posvetio analizi novih ustavnih institucija. Samoupravljanju, kao središnjem načelu ustavne reforme, dato je primarno mjesto.¹² Vrijedni su zatim prilozi koji se bave analizom normativnog sadržaja važnijih ustavnih odredaba i načela kao što su: pravo na rad, ustavne odredbe o dohotku, razvoju privrednog sistema, odnosu međunarodnog i unutrašnjeg prava i drugo.¹³ Posebno treba zabilježiti i priloge koji se bave novom institucijom društvenog sistema informiranja te primjenom načela skupštinske vlade u Ustavu.¹⁴

Potrebno je spomenuti i brojnu grupu radova u Zborniku koji zahvaćaju osnovna društveno-ekonomska pitanja našega socijalističkog razvoja.¹⁵

⁹ V. Bakarić, Politička osnova ustavne reforme SFRJ, (9—16).

¹⁰ J. Blažević, Osnova ustavne reforme SR Hrvatske (31—42).

¹¹ N. Filipović, Podjela nadležnosti u zakonodavstvu između federacije i socijalističkih republika (57—72); V. Mratović, Uloga zajedničkih zakona republika u sistemu podjele zakonodavne funkcije u SFRJ (25—30); B. Jelčić, Prikupljanje prihoda i njihova raspodjela u federativnoj državi (137—145); H. Sirotković, Razvitak ideje federalizma u jugoslavenskim zemljama do Ustava od 1946. godine (91—109); E. Pusić, Samoupravna integracija u jugoslavenskom federalizmu (111—125); S. Sokol, Kako se ustanovljenje Predsjedništva SFRJ odražava na model skupštinskog sistema (125—137).

¹² E. Derosi-Bjelajac, Neki aspekti samoupravljanja u novom ustavnom uređenju (119—125); A. Dragičević, Aktualni problemi oslobođenja rada i njegova udruživanja i samoupravljanja na suvremenoj etapi našeg socijalističkog razvoja (127—136); O. Mandić, Suverenost i samoupravljanje (163—173); S. Vranjican, Ustavno načelo oslobođenja rada i razvoj samoupravljanja (227—240).

¹³ A. Ravnić, Pojmovno određenje prava na rad (253—266); J. Tironi, Dohodak u novom ustavnom sustavu (199—213); R. Lang, Novi Ustav i razvoj privrednog sistema (153—161); B. Vukas, Odnos unutrašnjeg pravnog poretka prema pravilima međunarodnog prava po Ustavu SFRJ od godine 1974. (241—252).

¹⁴ N. Filipović, Ustavna osnova društvenog sistema informiranja (137—151); S. Sokol, Načelo skupštinske vlade prema Ustavu SFRJ i SR Hrvatske (187—196).

¹⁵ A. Dragičević, Osnove društveno-ekonomskog sistema socijalističke Jugoslavije, 1965, 2—4, 118—125; N. Tintić, Prvi kongres radničkih savjeta Jugoslavije i neka pitanja upravljanja socijalističkom privredom, 1957, 3—4, 207—231, *Isti*, Socijalna politika i politika radnih odnosa u uvjetima radničkog samoupravljanja, 1961, 1—4; E. Pusić, Uloga vijeća proizvođača u našem komunalnom sistemu, 1957, 3—4, 232—243; P. Rastovčan, Naša socijalistička izgradnja u svjetlu privrednog zakonodavstva, 1951, 181—205; R. Bičanić, Problematika jedinstva privrede u Jugoslaviji, 1969, 3—4, 302—317, *Isti*, Ekonomski razvoj FNRJ i petogodišnji planovi, 1961, 2, 110—124; R. Lang, Politika

2. Velika pažnja u Zborniku poklonjena je teoretskim i filozofskim disciplinama pravne znanosti, a u tom okviru razrađena su i neka metodološka pitanja.

Aktualnim pitanjem odnosa dijalektike, kao opće teorije spoznaje, i nekih tradicionalnih metoda u pravnoj znanosti (juridičko-dogmatske, historijske i sociološke metode) bavi se više priloga. *B. Perić* u radu, *Hegelova baština i dijalektička filozofija Čovjeka* (2, 1971, 137–193), razmatra pitanje gnoseološke vrijednosti dijalektike u procesima države i prava. Pisac je također, zahvaćajući poznati problem odnosa subjekta i objekta, pokušao sagledati status ljudske ličnosti u »svijetu prava«. O utjecaju sociološke metode na pravnu historiju i osnovnim karakteristikama tzv. sociološke historiografije piše *O. Stanojević* u prilogu, *Odnos istorijskog i sociološkog metoda* (3–4, 1969, 49–59). Rad *O. Mandića*, *O povezanosti sociologijske metode s historijom prava* (3–4, 1967, 318–327) odnosi se na problem primjene sociologijske metode na istraživanje društvenih odnosa koji su regulirani pozitivnim pravom. Autor je na primjeru propisa iz 16. st. pokušao dokazati da bez analize društvenih odnosa ne možemo razumjeti ni samu pravnu normu.

Najznačajnije teorije o pojmu prava i metodološko-ideološke pristupe na kojima su utemeljene te teorije izlaže *N. Visković* u radu, *Pristupi, načini i kriteriji određivanja pojma prava* (3–4, 1971, 225–238). *B. Perić* u prilogu, *Prošlost i sadašnjost opće nauke o pravu* (3–4, 1957, 274–290), prikazao je neke pravce u stvaranju opće nauke o pravu i pokušao odgovoriti na pitanje kako utječe filozofija i metodologija historijskog i dijalektičkog materijalizma na fizionomiju i usmjerenost opće nauke o pravu. *O. Mandić* piše o regulativnoj aplikativnoj i institucionalnoj dimenziji prava u članku, *O trodimenzionalnosti prava* (2, 1971, 207–223). Prilog *B. Perića*, *Filozofija prava i teorija međunarodnog prava: potreba razmjene poruka* (4, 1974, 279–305), donosi neke kritičke primjedbe na »čistu teoriju prava« *H. Kelsena*. Pisac zaključuje da je ta teorija, unatoč svojoj prvotnoj intenciji da podigne na doista znanstvenu razinu pravnu znanost, svela spoznaju o pravu na »strukturalnu analizu pozitivnog prava« i tako dala jednostranu sliku prava.

Veoma zanimljiv rad *N. Katičića*, *Pokušaj kibernetičkog pristupa pravu* (1, 1973, 5–28) osvjetljava problem kibernetičke spoznaje prava. Autor iznosi tezu da je pravo »kružni proces upravljanja ponašanjem ljudi, dinamički sustav koji po svojoj prirodi iziskuje da mu se pristupi u biti kibernetičkim načinom«. Daljnja istraživanja, kojih je do sada veoma malo, pridonijet će sagledavanju osnovanosti toga smjera istraživanja. O tehničkim problemima pravne informatike piše *M. Losono*.¹⁶

Grupa radova koji ulaze u okvir politoloških istraživanja također je zastupljena u Zborniku.

O utemeljenju političke nauke kao zasebne društvene nauke, njenim metodama i predmetu izučavanja piše *D. Gjanković*.¹⁷ *S. Bekavac* bavi se pitanjem položaja

zapošljavanja i tehnički progres u SR Hrvatskoj, 1976, 2, 129–147, *Isti*, Funkcije planiranja i koncepcija dugoročnog ekonomskog razvoja u samoupravnom socijalističkom društvu, 1969, 3–4, 408–424, *Isti*, Politika investiranja u Jugoslaviji, 1960, 1, 24–36; *T. Tumbri*, O samoupravnim sporazumima s aspekta građanskog prava, 1972, 4, 443–457.

¹⁶ *M. Losono*, Uvod u pravnu informatiku, ZPF 1971, 4, 413–427.

i značenja historije političkih doktrina što predstavlja posebnu disciplinu unutar političkih nauka.¹⁸

Jednim od osnovnih pojmova političke nauke, pojmom političke stranke, bavi se rad *R. Lukića*.¹⁹ Autor navodi različita shvaćanja toga pojma u raznih pisaca i predlaže svoju odredbu tog pojma. *J. Đorđević*²⁰ piše o principu većine, kao osnovnom principu političke teorije demokracije, naglašavajući pri tom da je unatoč tvrdnjama mnogih sociologa i politologa kako je većina više politički postulat, a manje empirička pojava, princip većine ostao nužna i najviše primjenjivana metoda u procesu političkog i drugog odlučivanja. O osnovnim polazištima K. Marxa i K. Webera u određenju pojma klase piše *D. Mirković*.²¹ Opsežan rad *S. Sokola*, Načelo podjele vlasti i kritika tog načela u klasičnoj ustavnopravnoj politološkoj građanskoj doktrini (1, 1973, 63–86), sistematično analizira gledišta najznačajnijih klasičnih građanskih pravnih i političkih teoretičara o diobi i jedinstvu vlasti. Autor se osvrnuo i na stajališta suvremenih građanskih politologa koji, uz malobrojne iznimke, zbog klasno uvjetovanih ideoloških razloga, ostaju privrženi klasičnoj podjeli državnih funkcija. Isti autor pozabavio se i nekim političkim i ustavnim značajkama sustava parlamentarne vlade. Taj sustav evoluirao je kroz više faza i u svakoj od njih imao specifične zbiljske značajke.²² Još jedan prilog istog autora razrađuje pitanje kako demografski i geografski faktori utječu na funkcioniranje određenog političkog sistema.²³

Dva priloga *Š. Kurtovića*, Povijesne premise Pariške komune, i Organizacija Pariške komune (3, 1971, 285–307, 309–328) odnose se na organizacijsko-institucionalne odrednice i neka teoretska pitanja Pariške komune.²⁴

V. I. Lenjinu i njegovim fundamentalnim mislima o revoluciji posvećen je prilog *S. Puliševića*, Lenjin i socijalistička revolucija (2, 1970, 127–134).

Zanimljiv je rad *S. Sokola*, Razrada institucija neposredno-demokratskog i delegatskog odlučivanja unutar sans-culotteske političke i ustavne doktrine (2–3, 1974, 267–277), u kojem je dana analiza temeljnih postavki sans-culotteske političke doktrine o organizaciji i funkcioniranju vlasti koje su se bazirale na modelu neposredne demokracije i instituciji delegatskog odlučivanja. Ta politička doktrina oblikovana je »na temeljima zbiljskog djelovanja sekcije Pariške komune« u toku 1792. i 1793.

Od priloga koji svojim sadržajem tretiraju pitanja iz oblasti nauke o upravi potrebno je istaknuti nekoliko radova *E. Pusića*. U njima autor problem uprave obrađuje u funkcionalnom (određena djelatnost) i organizacionom (određene vrste organizacija) smislu.²⁵

¹⁸ *S. Bekavac*, O predmetu i značaju historije političkih doktrina, 1968, 2, 111–122.

¹⁹ *R. Lukić*, Pojam političke stranke, 1965, 1–2, 70–83.

²⁰ *J. Đorđević*, Princip većine u političkoj teoriji i praksi, 1965, 1–2, 50–57.

²¹ *D. Mirković*, Pojam klase u radovima Karla Marxa i Maxa Webera, 1969, 2, 138–157.

²² *S. Sokol*, Sustav parlamentarne vlade kao ustavni model i društvena zbilja, 1972, 2, 423–440.

²³ *Isti*, Geografski i demografski činioci političkog sistema, 1971, 4, 426–437.

²⁴ Vidi *N. Engelsfeld*, Sovjetski znanstveni časopisi o 100-toj obljetnici Pariške komune, 1971, 3, 333–341.

²⁵ *E. Pusić*, Uprava i upravljanje, 1960, 2, 81–92; Teritorijalno i funkcionalno upravljanje, 1965, 1–2, 98–104; Prilog pojmu birokracije, 1950, 1–2, 91–102; Problem područja lokalnih jedinica upravljanja, 1962, 2, 83–98.

Veoma je brojna grupa radova koji se bave istraživanjem tema s područja ekonomskih nauka. Iz tog sklopa izdvojit ćemo nekoliko priloga koji tretiraju neke osnovne ekonomske pojmove i koncepcije klasične građanske ekonomske teorije.

O teoriji buržoaske eksploatacije, kako je izlažu francuski socijalisti-utopisti koji su prvi i upotrijebili izraz »eksploatacija čovjeka po čovjeku«, piše A. Dragičević.²⁶ Isti autor bavi se i pojmom profita u djelima klasičnih ekonomista.²⁷ Dragičević je također pisao i o nekim aspektima klasične marksističke koncepcije privredno produktivnog i privredno neproduktivnog rada, o Lenjinovim ekonomskim istraživanjima, te o pravu na rad i proizvod rada u teoriji utopijskog i naučnog socijalizma.²⁸ Suvremenim tendencijama u određivanju predmeta političke ekonomije buržoaskih ekonomista bavi se u svom radu R. Lang.²⁹

Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu svakako predstavlja vrijednu pravnu publikaciju. Objelodanjeni radovi u Zborniku značajan su doprinos obradi tema s područja pravnih i drugih društvenih nauka, posebno s njihova teorijskog aspekta.

Nada Kisić-Kolanović

INTERNATIONAL REVIEW OF SOCIAL HISTORY, 1976, 1-3.
Izdavač International Instituut voor sociale geschiedenis, Amsterdam

Kao i ranijih godina, veći broj radova objelodanjen i 1976. obrađuje povijest radničkog pokreta u Engleskoj, dok je manji posvećen i međunarodnim radničkim gibanjima u ostalim dijelovima Evrope i van nje. Od priloga koji obrađuju povijest socijalizma i radničkog pokreta u Engleskoj izdvojili smo tri, te će o njima biti i riječ. A zadržat ćemo se i na pojedinim člancima i studijama iz oblasti međunarodnog radničkog pokreta u ostaloj Evropi i van nje.

J. R. Dinwidy, predavač povijesti na Royal Holloway College, London, obradio je život i rad Charlesa Halla, jednoga od ranih engleskih socijalista. Autor smatra svoj rad pokušajem, u kome objedinjuje svu do sada manje-više poznatu literaturu o Hallu, služeći se pri tome iscrpno i sačuvanim suvremenim izvorima. Charles Hall rođen je godine 1738. ili 1739, studirao je i završio medicinu u Leydenu, pa i radio kao liječnik sve do kraja života u Engleskoj.

²⁶ A. Dragičević, Francuski socijalisti-utopisti o eksploataciji čovjeka po čovjeku, 1955, 3-4, 215-238.

²⁷ *Isti*, Teorija profita u klasičnoj buržoaskoj političkoj ekonomiji, 1955, 1-2, 74-83.

²⁸ *Isti*, Neki aspekti klasične marksističke koncepcije privredno produktivnog i privredno neproduktivnog rada, 1957, 2, 171-180; *Isti*, Lenjin kao ekonomist, 1970, 2, 109-115; *Isti*, Pravo na rad i proizvod rada (u teoriji utopijskog i naučnog socijalizma i praksi suvremenog društva) 1958, 3-4, 179-198.

²⁹ R. Lang, Suvremene tendencije u određivanju predmeta političke ekonomije sa strane buržoaskih ekonomista, 1956, 1-2, 5-21.